

Jazykový management nahuatlu v Mexiku

Disertační práce popisuje současnou situaci nahuatlu a analyzuje jeho fungování a pozici prizmatem teorie jazykového managementu v makrostrukturách národní mexické společnosti a ve vybrané lokální řečové komunitě v Chicontepecu na severovýchodě Mexika. Nahuatl patří k neznámějším a nejrozšířenějším indiánským jazykům Mexika. Podle posledních údajů ze sčítání lidu jím hovoří 1,5 milionu obyvatel Mexika.

Práce je představuje klíčové okamžiky při formování sociální reality současného nahuatlu (respektive jeho nejrozšířenější varianty Huasteca Veracruzna, kterou hovoří asi 130 tisíc obyvatel regionu Huasteca) a analyzuje jazykovou politiku a jazykové problémy spjaté s nahuatlem, potažmo s dalšími indiánskými jazyky od druhé poloviny 20. století do současnosti. Sleduje fungování a postavení nahuatlu jak z perspektivy mexické společnosti, tak z perspektivy konkrétních mluvčích nahuatlu v okrese Chicontepec na severovýchodě Veracruzu.

Na základně empirických dat detailně zmapuje užívání nahuatlu a transmisi ve vybraných rodinách a obcích v bilingvním okrese Chicontec. Čtyři obce je podrobeny analýze jazykové chování obyvatel s důrazem na popis role nahuatlu v mezigeneračním přenosu. Zkoumané komunity prošly v posledních 30 letech dynamickými jazykovými změnami, které mají za následek různorodé jazykové kompetence v rámci jednotlivých generací, genderových a sociálních skupin. Analýza jazykového chování v okrese ukazuje, že se teprve nyní formuje zkušenost s existencí dvou jazykových kódů – tedy přechod z monolingvní společnosti na bilingvní v posledních deseti – dvaceti letech, ukazuje omezené zdroje obyvatel na touto novou situaci reagovat.

Zásadním poznatkem práce je, že management nahuatlu je tématicky směřován do minulosti a směrem dovnitř komunity, zatímco management španělštiny je orientován na mladou generaci a směrem do budoucna, na městskou kulturu, který reflektuje spíše jazykové potřeby pro život ve městě.